

Хаустова Є.Б., к.е.н., доцент,
Київський національний університет технологій та дизайну
Мягких І. М. д.е.н., професор,
Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ТРАНСФЕРУ ЗНАНЬ В СТАНОВЛЕННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Забезпечення розвитку інтелектуального капіталу закладів вищої освіти (ЗВО) як провідників інновацій та форматорів майбутнього інтелектуального потенціалу країни є запорукою сталого розвитку та результативного реформування соціально-економічної системи України. Розвиток інтелектуального капіталу ЗВО можливий за умов розбудови академічного підприємництва та отримання повної університетської автономії.

Умови для формування підприємницьких університетів створюються за рахунок розвитку інтелектуальної складової освітньої діяльності та через її інтеграцію з науковою діяльністю. Інтелектуальна складова освітньої діяльності полягає в необхідності постійного вдосконалення освітнього процесу на базі використання освітніх інновацій з метою підвищення якості освітньої діяльності. Вона потребує не тільки інновацій освітніх технологій, але й інновацій самих освітніх знань, тобто трансферу професійних знань від науки-виробництва до освіти. Трансфер професійно-освітніх знань разом із трансфером технологій становлять систему трансферу знань у сучасних ЗВО із розподілом їх на зовнішній, квазівнутрішній та внутрішній (рис.1).

Якість та новизна професійно-освітніх знань науково-педагогічних працівників (НПП) забезпечують якість освітнього процесу. Здатність НПП ці знання використовувати, нарощувати та оновлювати визначає процес формування нових інтелектуальних людських активів в особі здобувачів вищої освіти та інтелектуальних активів самого навчального закладу (академічної репутації, ділових зв'язків). Ураховуючи важливість трансферу освітньо-професійних знань, університети погоджуються на некомерційний трансфер професійних знань, ризики комерціалізації освітніх послуг та незначну роль комерційного трансферу технологій у порівнянні з корпораціями [1; 2]. Вважається, що некомерційний трансфер дозволяє здійснювати паритетний обмін знаннями, за результатами якого університети краще усвідомлюють потреби бізнесу в освітніх послугах та роблять доступнішими інтелектуальні активи для бізнесу.

Рис. 1. Трансфер знань у сучасному закладі вищої освіти.

У такій ситуації значення набувають колаборативні проєкти та контрактні дослідження загального або соціального напрямку, мобільність НПП та їх досвід роботи в промисловому та державному секторі, розвиток неформальних мереж та інформаційних каналів. У результаті такого некомерційного трансферу вища освіта отримує нові професійні знання від науки та виробництва, далі адаптуючи та використовуючи їх в освітньому процесі ЗВО вже на комерційній основі, надає освітні послуги, тобто здійснює комерційний трансфер освітніх знань.

Як показує практика вітчизняних ЗВО, вони віддають перевагу трансферу професійно-освітніх знань у порівнянні із трансфером технологій. Такий підхід реалізується при інноваційному розвитку сфери вищої освіти на концептуальних засадах, що запропоновані Б. Кларком та передбачають трансформацію традиційних університетів у підприємницькі [3]. Інший підхід до капіталізації інтелектуальної діяльності підприємницьких університетів зосереджується на комерційному трансфері технологій та зовнішньому підприємництві. Він базується на використанні концепції Г. Іцковица про інноваційний розвиток суспільства за моделлю «потрійної спіралі» [4]. Її реалізація вимагає створення національної системи інноваційного розвитку в державі. Але проблемною в цьому питанні є функція держави в особі владних структур, яким необхідно створити систему ефективного державного регулювання умов академічного підприємництва та охорони прав інтелектуальної власності.

На сьогодні система інноваційного розвитку економіки України за моделлю «потрійної спіралі» поки що сформована частково або знаходиться в процесі обговорення, тому капіталізація як освітньої, так і наукової діяльності вітчизняних ЗВО залежить від внутрішніх можливостей самого закладу. А реальний зв'язок освіти з наукою простежується тільки в отриманні нових професійних знань із наукової сфери через результати проведення комерційних прикладних досліджень або виконання спільних із промисловим сектором проєктів. За таких

обставин капіталізація людських інтелектуальних активів відбувається тільки частково (для окремих груп НПП) та супроводжується здебільшого розвитком інноваційного капіталу у вартості зареєстрованих прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Література

1. Links and Impacts: The Influence of Public Research on Industrial R&D /Wesley M. Cohen, Richard R. Nelson, John P. Walsh // Management Science. – 2002. –Vol. 48 (1). – P. 1–23.
2. Bekkers R. Analysing knowledge transfer channels between universities and industry: To what degree do sectors also matter? / R. Bekkers, I. M. Bodas-Freitas // Research Policy. – 2008. – Vol. 37 (10). – P. 1837–1853.
3. Clark Burton R. Creating Entrepreneurial Universities: Organizational Pathways of Transformations. – Oxford: Pergamon Elsevier Science, 1998. – 180 p.
4. Мрихіна О. Б. Трансфер технологій у системі стратегічного розвитку університетів : дис... докт. екон. наук : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами / О. Б. Мрихіна; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2018. – 546 с.

УДК 338.484

Заріцька Н.М., к.е.н.
Бродська В.В. студентка гр. БДТБ-17
Київський національний університет
технологій та дизайну

СУЧАСНИЙ СТАН САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ТА ОЗДОРОВЧИХ ЗАКЛАДІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сприяння ефективному економічному розвитку сфери санаторно-курортних та оздоровчих послуг потребує дослідження регіональних тенденцій, що склались в процесі її функціонування, адже економічні, природні та просторові регіональні умови по-різному впливають на продукування курортних послуг та їх реалізацію.

Відповідно, є необхідність у формуванні дієвої системи державного впливу на всю сферу санаторно-курортних послуг та підтримки функціонування окремих оздоровниць, особливо тих, які надають послуги щодо лікування, оздоровлення та реабілітації фінансово незабезпечених громадян, зокрема дітей та людей пенсійного віку. Санаторно-курортні установи пов'язані з лікувально-оздоровчою місцевістю регіону, де вони розміщені. У ст. 1 Закону України «Про курорти» окреслено поняття курорту та лікувально-оздоровчої місцевості [1].